

Ministerie van Financiën

T.a.v. De

Postbus 20201

2500 EE 's-Gravenhagen

Postbus 7984
1008 AD Amsterdam
Antonio Vivaldistraat 2
1083 HP Amsterdam
T 020 301 03 01
nba@nba.nl
www.nba.nl

Datum	Onderwerp	Referentie	Uw kenmerk
16 september 2021	Uitvoeringstoets	21/DB/04977	2021-0000131431

Geachte

Met uw brief van 9 juli 2021 heeft u de Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA) gevraagd om een uitvoeringstoets uit te voeren met betrekking tot de nieuwe taken en bevoegdheden die de NBA krijgt met het conceptvoorstel Wet toekomst accountancy sector en de wijziging van de interne governance van de NBA als gevolg van het wetsvoorstel. Met deze brief gaan wij in op dat verzoek.

Koninklijke Nederlandse
Beroepsorganisatie
van Accountants

Wij hebben de uitvoeringstoets beperkt tot de voorstellen die de NBA rechtstreeks raken. In onze optiek zijn dat de volgende voorstellen:

1. Rapportage en publicatie audit quality indicators (AQI's).
2. Aanwijzingsbevoegdheid.
3. Vakbekwaamheid van accountants uit derde landen.
4. Verificatie opvolging 'bijzondere voorwaarden' in opgelegde tuchtrechtelijke maatregel.
5. Modernisering interne governance NBA.

Op de uitvoeringsaspecten van die onderwerpen gaan wij hierna nader in.

1. Rapportage en publicatie audit quality indicators
 - a. Onafhankelijke uitvoering evaluatie

De NBA is van plan om voor de evaluatie van de AQI's een onafhankelijk orgaan op te richten dat met inachtneming van het conceptvoorstel in meerderheid bestaat uit niet accountants. Daarbij kan gedacht worden aan stakeholders, zoals commissarissen en , aandeelhouders,

- b. Kosten van de evaluatie

De inschatting van de kosten van een evaluatie (€ 14.600,-) vinden wij aan de lage kant is. Wij verwachten aan een evaluatie aanzienlijk meer tijd te moeten besteden dan een week voor vijf personen. De NBA gaat uit van ten minste het driedubbele van dat bedrag gelet ook op de eisen die worden gesteld aan de samenstelling van het orgaan.

Daar hebben wij bij betrokken dat van de onafhankelijke commissie ook gevraagd wordt een specifieke vragenlijst vast te stellen. Ook dat zal tijd vragen van deze commissie en het bureau van de NBA ten aanzien van de ondersteuning van de commissie.

c. Kosten van de inrichting van een digitale omgeving

Het is niet eenvoudig een inschatting te maken van de kosten om een dergelijke digitale omgeving op te zetten. Dat is pas mogelijk als er meer details bekend zijn, zodat een offerteaanvraag gedaan kan worden bij een mogelijke leverancier. Op basis van eerdere ervaringen, kunnen wij wel aangeven dat een inschatting zoals deze in het concept van de memorie van toelichting is gemaakt (totaal € 61.200,-) niet realistisch is voor het opzetten van een geheel nieuwe omgeving. Naast de inrichting van een digitale omgeving zijn er ook andere kosten, zoals voor onderhoud en het dashboard.

d. Benodigde tijd voor implementatie

Voor een tijdige implementatie zal de NBA ook extra moeten investeren in nieuw personeel. Ook dit zal de nodige tijd vragen.

e. Openbaarmaking

In art. 45a, lid 3 laatste volzin staat:

Voor zover de beroepsorganisatie informatie over prestaties van accountantsorganisaties op basis van de kwaliteitsindicatoren reeds onder zich heeft, maakt het bestuur van de beroepsorganisatie ook deze informatie openbaar.

De NBA maakt uit die zinsnede op dat de NBA de informatie die wordt verkregen bij de kwaliteitsbeoordeling van controles die bij wet zijn voorgeschreven, niet zijnde wettelijke controles, ook openbaar worden gemaakt als dergelijke controles althans daarvoor worden aangewezen met toepassing van artikel 45c, eerste lid. De NBA verzoekt om dit in de memorie van toelichting tot uitdrukking te brengen in het geval de NBA dit juist ziet.

f. Gegevensuitwisseling met de AFM

Om de evaluatie van de AQL's goed te kunnen uitvoeren is het belangrijk dat de NBA aanvullende informatie op kan vragen bij de AFM. De NBA leest artikel 63e van de Wet toezicht accountantsorganisaties echter zo, dat daarvoor geen aanvullende wettelijke bepaling noodzakelijk is.

g. Ter inzage legging eerste ontwerpverordening

Artikel V van het conceptvoorstel bepaalt dat de NBA binnen drie maanden een ontwerpverordening ter inzage legt met betrekking tot de wijze waarop onafhankelijk een aanwijzingsbesluit wordt genomen. De NBA begrijpt deze bepaling zo, dat deze termijn aanvangt op het moment waarop het wetsvoorstel in werking treedt.

In het geval het wetsvoorstel in werking treedt op 1 januari dan wel 1 juli van een jaar, levert deze bepaling geen problemen op in relatie tot de eis dat een ontwerpverordening ten minste twee maanden voor de bijeenkomst van de ledenvergadering waarin deze wordt vastgesteld, ter inzage wordt gelegd (art. 22, tweede lid van de Wab). Een andere inwerkingtredingsdatum kan wel een uitvoeringsprobleem opleveren. De NBA verzoekt om daarmee rekening te houden bij de besluiten tot inwerkingtreding van de wet.

h. Aanleveren gegevens door accountantsorganisaties

Weliswaar is de uitvoerbaarheid van de voorgestelde regelgeving door accountantsorganisaties niet een aspect dat de NBA aangaat, maar het lijkt de NBA goed om ook de reacties van de accountantsorganisaties ter harte te nemen, voor wat betreft hun mogelijkheden om de gevraagde informatie aan te gaan leveren na het moment waarop de wetgeving in werking treedt.

i. Privacy-aspecten

De NBA gaat ervan uit dat anders dan de gegevens die de contactpersonen bij de betrokken accountantsorganisaties betreft, er geen persoonsgegevens verwerkt hoeven te worden in het kader van de rapportage en de publicatie van de AQI's. De NBA beveelt aan om aan dat aspect aandacht te besteden in de memorie van toelichting.

2. Aanwijzingsbevoegdheid

a. Beperking van de reikwijdte van de bevoegdheid

Er zijn momenteel ruim tien organisaties van openbaar belang (OOB's) die geen accountant hebben. Hierover hebben wij met uw ministerie en een aantal stakeholders gesproken. Vanuit het publieke belang begrijpen wij uw besluit om een aanwijsbevoegdheid in te voeren en zijn wij bereid deze taak op ons te nemen. Wel hebben wij een belangrijk bezwaar tegen de reikwijdte van de aanwijzingsbevoegdheid.

Wij vinden het niet wenselijk om de aanwijsbevoegdheid voor alle wettelijke controles in te voeren. Ten eerste omdat niet-OOB controles door zo'n 270 accountantsorganisaties verricht worden, het aanbod is groot en divers. Dit in tegenstelling tot de 6 accountantsorganisaties die de OOB-controles uitvoeren. Ten tweede zal door het grote en diverse aanbod het complex zijn om hier op een goede manier invulling aan te geven en bestaat het risico dat het een aanzuigende werking kan hebben. Ten derde zal de effectiviteit van de aanwijsbevoegdheid zich in de praktijk moeten bewijzen en duidelijk moeten worden wat dit betekent voor alle betrokken partijen.

Om die reden luidt het voorstel van de NBA om de aanwijzingsbevoegdheid vooralsnog te beperken tot ondernemingen die als oob gekwalificeerd zijn. De reikwijdte van de bevoegdheid zou dan in eerste instantie worden beperkt tot oob's en kan later - na een evaluatie van de aanwijzingsbevoegdheid - bij algemene maatregel van bestuur worden uitgebreid tot instellingen of ondernemingen die niet als oob worden aangemerkt.

b. Uitvoeringsproblemen bij 'grijze gebieden'

De beroepsregelgeving voor accountants, met name voor de uitvoering van de zogeheten *assurance opdrachten* (waartoe ook wettelijke controles worden gerekend) is uitgebreid. Deze regelgeving kent ook criteria voor de acceptatie van een cliënt die minder 'hard' zijn in de zin dat de accountantsorganisatie een zekere beoordelingsruimte heeft bij de invulling van het criterium. De NBA vreest dat in het geval een accountantsorganisatie en de te controleren organisatie zich niet neerlegt bij een aanwijzingsbesluit van de NBA, over de toepassing van die criteria discussies ontstaan die eigenlijk niet zijn te beslechten in de voorbereiding van het aanwijzingsbesluit en de eventuele bezwaar- en beroepsprocedures.

Een voorbeeld van zo'n minder hard criterium is dat de accountantsorganisatie moet toepassen bij cliëntacceptatie, is de beoordeling van de integriteit van de cliënt.

Verder kan een accountantsorganisatie die zich niet neerlegt bij een aanwijzingsbesluit van de NBA, zich op het standpunt stellen dat het over onvoldoende capaciteit beschikt om de aangewezen controle uit te voeren. Ook daarover kunnen discussies ontstaan waarin de NBA een niet of nauwelijks te verdedigen positie zou moeten betrekken.

c. Aansprakelijkheid

Het concept van de memorie van toelichting gaat slechts zeer summier in op de aansprakelijkheid van de NBA. De NBA maakt zich echter grote zorgen over de potentiële omvang van die aansprakelijkheid. De NBA wijst er in dat verband op dat de NBA het risico van aansprakelijkheid niet alleen draagt ten opzichte van de betrokken onderneming en betrokken accountantsorganisatie, maar ook ten opzichte van derden. De NBA vindt dat ook dat

de mogelijke omvang de aansprakelijkheid rechtvaardigt dat daarin een wettelijke beperking wordt aangebracht. De NBA stelt dan ook voor om bij de invoering van de wet ten aanzien van de uitoefening van de aanwijzingsbevoegdheid eenzelfde beperking van de aansprakelijkheid op te nemen, als welke de AFM en DNB kennen op grond van artikel 1:25d van de Wet op het financieel toezicht.

d. Onafhankelijke beslissing op aanvraag

De NBA is van plan om voor de beslissing op een aanvraag om een accountantsorganisatie aan te wijzen, een onafhankelijk orgaan in het leven te roepen dat van het bestuur een mandaat ontvangt om op zo'n aanvraag een (primair) besluit te nemen. Voor de goede orde merkt de NBA op dat als tegen een aanwijzingsbesluit bezwaar wordt gemaakt, het orgaan daarop niet zelf een beslissing kan nemen (art. 10:3, lid 3 Algemene wet bestuursrecht (Awb)). Een dergelijke beslissing op bezwaar zal door het bestuur worden genomen vanzelfsprekend met inachtneming van artikel 13, vierde lid van de Wet op het accountantsberoep (Wab).

e. Beslistermijn

De in de wet opgenomen beslistermijn van acht weken zal naar verwachting te kort zijn om binnen die termijn een beslissing te kunnen nemen. De NBA gaat ervan uit dat de termijn met toepassing van art. 4:14 van de Awb verlengd kan worden.

f. Totstandkoming aanwijzingsbesluit

Het ligt voor de hand dat er niet één accountantsorganisatie is die het meest geschikt is om een aangewezen controle uit te voeren. In een bezwaarprocedure zal een voor de hand liggend argument van de aangewezen accountantsorganisatie zijn dat niet inzichtelijk is waarom wel voor die accountantsorganisatie is gekozen maar niet voor een andere accountantsorganisatie. Gelet op de motiveringseis die aan een besluit wordt gesteld, zal dat nog een lastig in te vullen aspect van de bevoegdheid zijn.

g. Vaststelling van de vergoeding

Het bestuur van de NBA zal de bevoegdheid om de vergoeding voor de opdracht vast te stellen als daarover een geschil ontstaat, eveneens mandateren aan het orgaan dat met de primaire besluitvorming van de aanwijzing belast is.

h. Ter inzage legging eerste ontwerpverordening

Artikel V van het conceptvoorstel bepaalt dat de NBA binnen drie maanden ontwerpverordeningen ter inzage legt met betrekking tot de wijze waarop een onafhankelijke evaluatie van de AQL's plaatsvindt en de onafhankelijke besluitvorming rond de aanwijzingsbevoegdheid. De NBA begrijpt deze bepaling zo, dat deze termijn aanvangt op het moment waarop het wetsvoorstel in werking treedt.

In het geval het wetsvoorstel in werking treedt op 1 januari dan wel 1 juli van een jaar, levert deze bepaling geen problemen op in relatie tot de eis dat een ontwerpverordening ten minste twee maanden voor de bijeenkomst van de ledenvergadering waarin deze wordt vastgesteld, ter inzage wordt gelegd (art. 22, tweede lid van de Wab). In de regel vindt de bijeenkomst van de ledenvergadering immers plaats op medio juni-eind juni of medio december.

Een andere inwerkingtredingsdatum kan wel een uitvoeringsprobleem opleveren. De NBA verzoekt om daarmee rekening te houden bij de besluiten tot inwerkingtreding van de wet.

i. Algemene maatregel van bestuur bedoeld in artikel 54e

In het wetsvoorstel is in artikel 54e een optionele delegatiegrondslag opgenomen om bij algemene maatregel van bestuur nadere regels te stellen ten aanzien van enkele specifiek

omschreven onderwerpen. De NBA wordt in het geval van die mogelijkheid gebruik wordt gemaakt, graag betrokken bij de totstandkoming van de algemene maatregel van bestuur en adviseert dan ook graag over de uitvoerbaarheid daarvan.

3. Vakbekwaamheid van accountants uit derde landen

De NBA ziet geen onoverkomelijke uitvoeringsproblemen met betrekking tot de aanpassingen in verband met de (beoordeling van) de vakbekwaamheid van accountants uit derde landen.

4. Verificatie opvolging 'bijzondere voorwaarden' in opgelegde tuchtrechtelijke maatregelen

De NBA voorziet geen bijzondere uitvoeringsproblemen met betrekking tot de uitvoering van deze taak. De NBA begrijpt de zinsnede 'met zodanige vordering als het nodig acht' in het concept van de memorie van toelichting zo, dat daarmee tot uitdrukking wordt gebracht dat de NBA ervoor kan kiezen bij een dergelijke constatering daarover zelf een afzonderlijke tuchtklacht in te dienen.

5. Modernisering interne governance NBA

Het conceptvoorstel volstaat met de bepalingen die nodig zijn om de ledengroepen te laten vervallen. De faculties zoals die zijn opgenomen in onze governancevoorstellen die op 14 december 2020 door de ledenvergadering zijn aanvaard krijgen geen grondslag in de wet.

Dat neemt echter niet weg dat de NBA zodra de Wet toekomst accountancysector van kracht is, de faculties bij verordening zal regelen. Dat heeft voor de NBA geen bijzondere aspecten van uitvoering. De faculties zijn nu immers al actief en het regelen bij verordening, formaliseert enkel de huidige situatie.

Eén aspect dat de uitvoering op dit onderdeel zou vergemakkelijken is de invoering van overgangsrecht met betrekking tot de leden van het bestuur die daarin bij de invoering van de wet als afgevaardigden van de ledengroepen zitting hebben. Zonder nadere voorziening heeft de inwerkingtreding van de wet in onze opvatting immers tot gevolg dat hun lidmaatschap van het bestuur onmiddellijk eindigt en er drie vacatures in het bestuur zijn die pas vervuld kunnen worden bij een volgende bijeenkomst van de ledenvergadering. Ons voorstel luidt dan ook om bij wijze van overgangsmaatregel bij wetsfictie aan te nemen dat die afgevaardigden door de ledenvergadering zijn benoemd met inachtneming van de zittingstermijnen die de afgevaardigden op dat moment nog hebben.

Met vriendelijke groet,
het bestuur van de NBA,
voor deze,

Persoonsgegevens

